

Veel gestelde vragen en antwoorden ontwerp Uitnodigingskader zon en wind gemeente Aalten

Over het ontwerp Uitnodigingskader

Waarom is er een Uitnodigingskader opgesteld?

We staan als gemeente positief tegen initiatieven om energie op te wekken in onze gemeente met zon en wind. Het Uitnodigingskader bepaalt waar en op welke schaal hiervoor in onze gemeente mogelijkheden zijn, en onder welke voorwaarden. Door in een Uitnodigingskader vast te leggen wat de beoordelingscriteria zijn geven we duidelijkheid aan zowel initiatiefnemers, inwoners als andere belanghebbenden.

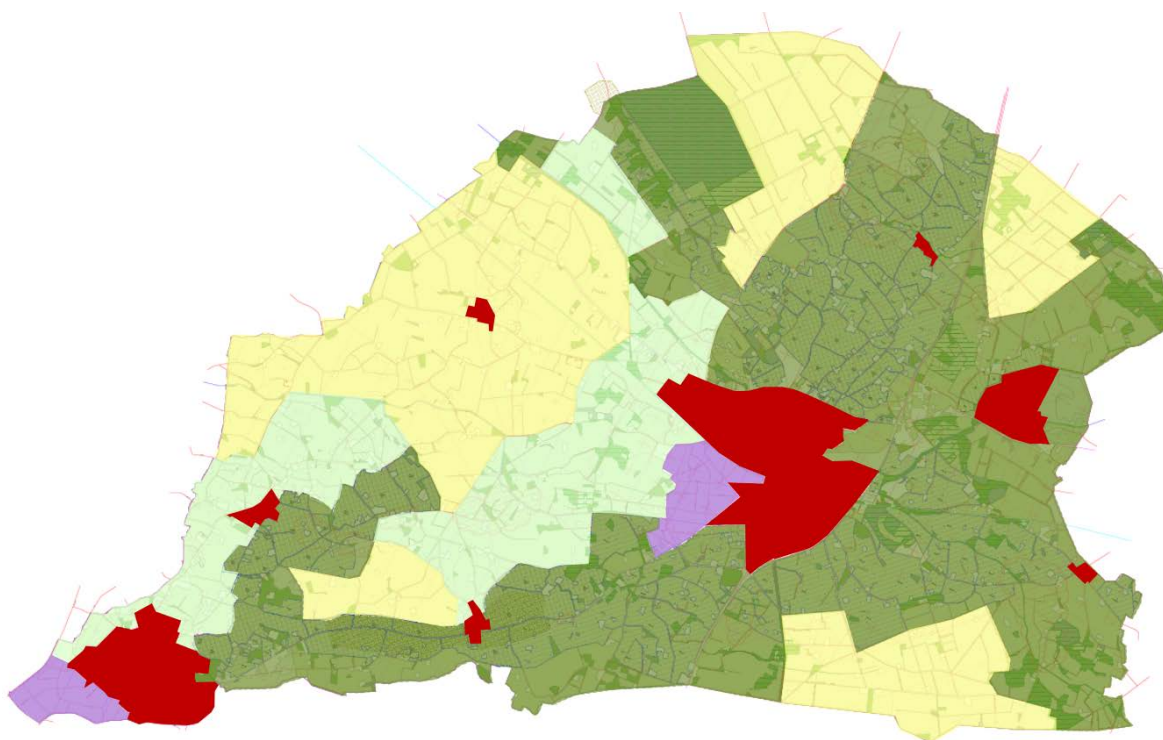
Waarom zijn er meerdere landschapstypen? Hoe is de indeling tot stand gekomen?

De landschapstypen bepalen wat er waar mogelijk is, en onder welke voorwaarden. Hoe waardevoller het landschap wordt gekarakteriseerd, hoe minder mogelijkheden er zijn voor zonnevelden en windmolens en hoe meer eisen we aan initiatiefnemers stellen.

We onderscheiden 5 landschapstypen (zie afbeelding).

LEGENDA

- Waardevol landschap
- Functioneel landschap
- Grootschalig functioneel landschap
- Bedrijventerrein
- Centrum en woonwijk

De basis van deze indeling komt voort uit onze bestemmingsplannen. Hierbij is het waardevol landschap in grote lijnen gebaseerd op de bestemming 'Agrarisch met waarden' en het functioneel landschap op de bestemming 'Agrarisch'. Om onderscheid te maken tussen het grootschalig functioneel landschap en het functioneel landschap hebben wij ons laten adviseren door Staring Advies.

Worden in het Uitnodigingskader ook eisen gesteld aan landschappelijke inpassing, omheiningen, kleur zonnepanelen (tegengaan schittering) e.d.?

Iedere initiatiefnemer van zonnevelden moet een plan maken voor landschappelijke inpassing. Je kunt dan denken aan groene hagen en andere landschapselementen in streekgebonden soorten. Welke soorten precies, op welke afstand van de panelen dat moet zijn aangebracht of welke kleur de panelen moeten hebben, is niet vastgelegd in het ontwerp Uitnodigingskader. Het maakt wel onderdeel uit van de afweging of er sprake is van een goede landschappelijke inpassing.

Ik wil geen windmolen in mijn omgeving. Kan ik bezwaar maken tegen het ontwerp Uitnodigingskader?

Iedereen kan t/m 13 april 2021 zijn reactie geven op het ontwerp Uitnodigingskader zon en wind. Het college van burgemeester en wethouders beoordeelt alle reacties en verwerkt deze eventueel in het Uitnodigingskader. Vervolgens wordt het Uitnodigingskader ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

Als er zich een initiatiefnemer meldt die een windmolen wil realiseren, wordt aan de hand van het vastgestelde Uitnodigingskader bepaald of het initiatief kansrijk is. Is dat het geval dan wordt uiteindelijk een ruimtelijke procedure gestart. Dat is het moment dat u formeel kunt reageren door een zienswijze of bezwaarschrift op de aanvraag.

Regionale Energiestrategie (RES)

De opgave voor het realiseren van zonne- en windenergie komt uit het RES, hoe zit dat?

Het Klimaatakkoord verplicht de 30 RES-regio's in Nederland Regionale Energiestrategie (RES) op te stellen. In de RES wordt o.a. aangegeven in welk volume en waar energie kan worden opgewekt met zon en wind op land. Acht gemeenten in de Achterhoek vormen samen met de provincie en het waterschap de RES Achterhoek. De RES Achterhoek heeft in de concept-RES aangegeven dat zij 1,35 TWh (TeraWattuur) per jaar kan opwekken in 2030.

Bepaalt de RES Achterhoek ook waar zon- en windenergie opgewekt wordt?

De RES Achterhoek doet uiteindelijk in gezamenlijkheid wel een voorstel. Maar de RES 1.0 en volgende RES'en moeten worden vastgesteld door alle raden van de gemeenten in de regio en de provincie en het Waterschap. Het Uitnodigingskader zon en wind geeft daar voor gemeente Aalten richting aan. We kunnen niet uitsluiten dat het ruimtelijke kader van de definitieve RES er straks wat anders uitziet dan het Uitnodigingskader zon en wind.

Waar vind ik meer informatie over de RES Achterhoek?

De RES Achterhoek heeft een eigen website: www.resachterhoek.nl. U kunt zich daar ook aanmelden voor de nieuwsbrief.

Zonne- en windenergie op land

Er zijn toch daken genoeg voor zonnepanelen?

In de Regionale Energie Strategie is ook een grote opgave opgenomen voor zon op dak. Voor de gemeente Aalten betekent dit dat er, naast de bestaande zonnedaken, nog voor 23 GWh aan zonnepanelen op daken moet worden aangelegd. Dat zijn meer dan 100.000 zonnepanelen. De rest van de benodigde energie moeten we opwekken met zon op land en wind.

Landbouwgrond is schaars. Waarom wil gemeente Aalten dit gebruiken voor zonnevelden?

We kiezen voor een combinatie van zon en wind en gezien de grote opgave waar we voor staan is grootschalig zon op land (zonnevelden) noodzakelijk. Met alleen 'zon op dak' redden we het niet. We gaan zorgvuldig om met de beschikbare grond. In het Uitnodigingskader is bepaald dat het aantal benodigde hectares zonneveld in gedeelten via een puntensysteem (in het ontwerp Uitnodigingskader spreken we van 'tenders'). De initiatiefnemers die het best scoren krijgen de mogelijkheid een zonneveld te realiseren. Scoren kan op onder meer landschappelijke inpassing en participatie en op gebruik van incurantere gronden, maar ook op nevengebruik van de grond. Denk aan zonnevelden met daaronder ruimte voor agrarisch ondernemen, dieren of gewas.

Wordt er niet veel te veel landbouwgrond voor zonnevelden opgeofferd?

Het Rijk heeft uitgerekend wat de ruimtevraag naar zonnevelden theoretisch kan betekenen voor het aandeel landbouwgrond. In 2030 zou maximaal 0,7% van de gronden die nu een landbouwbestemming hebben benut worden voor zonneparken. Als in Aalten de gehele verwachte restopgave voor duurzame energie gewonnen wordt in zonnevelden, dan is nog circa 68 ha aan zonneveld nodig. Dit is ongeveer 1,0% van alle agrarische bestemmingen exclusief de bouwvlakken (=66,8 km²). Omdat gemeente Aalten inzet op zon en wind, is de kans serieus aanwezig dat dit percentage een stuk lager zal zijn.

Mag ik zonnepanelen in mijn tuin plaatsen?

Wij werken mee aan energiewinning voor eigen gebruik in de tuin bij een woning als de mogelijkheden voor zon op dak niet toereikend zijn.

Waarom kiest Aalten voor zowel zonnevelden als windmolens?

Zonnepanelen leveren in de winter nauwelijks iets op. Windmolens wel. Met de combinatie zon én wind willen we een gezonde bijdrage aan een stabiel energienetwerk leveren.

Mag ik als particulier een kleine windmolen bij huis plaatsen? Of op het dak?

Ja, het ontwerp Uitnodigingskader geeft hiervoor mogelijkheden; tot 5 meter ashoogte op een bouwwerk en tot 25 meter ashoogte grondgebonden. De voorwaarden waaronder dit mogelijk is verschillen per landschapstype, kijk hiervoor in het ontwerp Uitnodigingskader.

Wat is de 'hindercirkel' van windmolens? Wat als ik daar net buiten woon?

Een windmolen maakt geluid en de slagschaduw van de draaiende wieken wordt vaak als vervelend ervaren. In Nederland is geen 'hindercirkel' vastgelegd. Gemeente Aalten heeft –om een idee te geven van de ruimtelijke (on)mogelijkheden– een kaartje gemaakt waarin om alle woningen een cirkel van 400 meter is gezet. Dit is alleen een indicatie. Op het moment dat een er concreet plan ligt, moet er ook een ruimtelijke procedure worden doorlopen. Daarin wordt bepaald of er bij woningen sprake blijft van een goed woon- en leefklimaat. Als dat niet zo is, is de betreffende windmolen niet mogelijk.

Hoe wordt er met geluid en slagschaduw van windmolens omgegaan?

Als een ontwikkelaar één of meer windmolen(s) wil realiseren, moet hij aan de hand van geluidsonderzoek aantonen dat een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd is. Er mag ter plaatse van woningen geen sprake zijn van een te hoge geluidsbelasting. Hiervoor gelden objectieve en verantwoorde normen.

Jaarlijks mag een windmolen op woningen (en andere gevoelige objecten) een beperkte tijd slagschaduw veroorzaken. Een stilstandsvoorziening zorgt er voor dat de hoeveelheid jaarlijkse slagschaduw beperkt blijft. Heeft een huis een gevel met ramen, dan mag maximaal 17 dagen per jaar gedurende maximaal 20 minuten per dag slagschaduw op die gevel vallen.

Kunnen windmolens gezondheidsklachten veroorzaken?

Sommige mensen ervaren irritatie, boosheid en/of onbehagen als zij het gevoel hebben dat hun omgevings- of levenskwaliteit (door bijvoorbeeld slagschaduw of geluid) verslechtert. Als er met windmolens voldoende afstand wordt gehouden van woningen kunnen de risico's met betrekking tot gezondheid aanzienlijk worden beperkt (bron: RIVM).

Is het mogelijk om de huidige windmolens van Hagenwind te vervangen door hogere molens, met een grotere opbrengst?

Dat is met name aan de eigenaar van de windmolens, in dit geval Hagenwind. Er moet dan in ieder geval aan de voorwaarden uit het Uitnodigingskader worden voldaan en uitgebreid onderzoek worden uitgevoerd.

Participatie

Financiële participatie, waar moet ik dan aan denken?

Een substantieel deel van de opbrengst moet ten goede komen aan de omgeving. Bewoners van het gebied moeten financieel kunnen deelnemen.

Als omwonenden een initiatief niet willen, kan de initiatiefnemer zich dan 'vrij kopen' met een storting in een omgevingsfonds?

Nee. Participatie betekent meer dan het storten van een bepaald bedrag. We verwachten van een initiatiefnemer dat hij omwonenden betreft, zowel bij het proces om te komen tot realisatie als bij de financiering.

Kan ik met een aantal burens ook een zonneveld realiseren?

Ja, dat kan zeker. U bent dan samen initiatiefnemer, de voorwaarden waaronder u samen zo'n zonneveld kunt realiseren staan in het Uitnodigingskader.

Geeft gemeente Aalten subsidie aan grootschalige initiatieven voor zonne- en windenergie?

De rijksoverheid kent de subsidie Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++). De gemeente geeft geen subsidie.

Worden de buurgemeenten ook betrokken?

Binnen de RES Achterhoek is dat al het geval, daarin werken we samen. Waar het gaat over de details van het Uitnodigingskader is afzonderlijk afstemming met bestuurders van gemeente Oost Gelre, Winterswijk en Oude IJsselstreek. In deze gemeenten – en over de grens in Duitsland – is het ontwerp Uitnodigingskader ook gepubliceerd, dus ook inwoners uit de buurgemeenten kunnen erop reageren.

Overig

Kan het onderstation grootschalige energie opwekking wel aan?

Liander heeft aangegeven dat zij denken dat het netwerk zodanig versterkt kan worden, dat dit geen probleem is. Onderstation Barlo zou zelfs overcapaciteit hebben.

Sowieso is het aan een initiatiefnemer om de leidingen van een zonnenveld/windmolen naar het onderstation te realiseren (en te betalen). Voor hem is het dus voordelig dichtbij een onderstation te zitten (een veel gehanteerde afstandsnorm is 5 km).

Werkt Liander al aan verzwaring van de verbinding tussen onderstation Barlo en locatie Hagenwind?

Nee. Liander is momenteel het middenspanningsnet in Lichtenvoorde aan het verzwaren, dat (net als Hagenwind) gevoed wordt vanuit onderstation Dale in Barlo. Dit heeft niet te maken met eventuele uitbreiding van een windpark, maar met het versterken van het lokale net in Oost Gelre (bron: Liander).

Op piekmomenten wordt er (te) veel energie opgewekt. Is er opslag mogelijk?

Op dit moment niet. Er wordt op regioniveau wel over gesproken, maar ontwikkeling vraagt nog veel tijd. Dit begint bij het 's nachts gebruiken van overdag opgewekte zonne-energie. Grootschalige opslag van zonne-energie om te gebruiken in de winter vraagt om veel grotere capaciteiten.

Als we veel energie besparen hoeven we minder op te wekken. Hebben we straks niet te veel?

Niet alles wordt tegelijk gerealiseerd. De RES wordt iedere 2 jaar herzien. Op dat moment is meer duidelijk of we plannen bij moeten stellen. De verwachting is overigens dat we eerder meer dan minder energie nodig hebben. Bijvoorbeeld door meer elektrische auto's en doordat woningen in veel gevallen elektrisch verwarmd zullen worden.

Kunnen kerncentrales geen goede bijdrage leveren voor de energietransitie?

Kerncentrales kunnen relatief schone energie (geen broeikasgassen) leveren en daarmee een bijdrage leveren aan de energietransitie. Aan kerncentrales kleven andere veiligheids- en milieuproblemen. Als op landelijk niveau geaccepteerd wordt dat kerncentrales niet 100% veilig zijn en een afvalprobleem kennen, is er wellicht ergens in Nederland een kerncentrale ooit mogelijk. Zover is het echter nog lang niet.

Waterstof is toch ook een goede energiebron?

Waterstof is geen energiebron maar een energiedrager, net als een batterij. Groene waterstof moet eerst gemaakt worden uit water en duurzame energie, zoals zonne- en windenergie. Dat proces gaat gepaard met grote rendementsverliezen. De verwachting is dat groene waterstof op zijn vroegst pas na 2030 breder beschikbaar zal zijn.

Wat doet de gemeente zelf aan energie-opwekking?

Vorig jaar is de vernieuwde gemeentewerf opgeleverd. Die is dankzij zonnepanelen en warmtepompen geheel energieneutraal (en gasloos). Bekeken wordt nog of de daken van sporthallen geschikt zijn om zonnepanelen op te plaatsen.

Wat doet de gemeente om inwoners te stimuleren energie te besparen en zelf energie op te wekken?

Duurzaamheid is een speerpunt van het college van burgemeester en wethouders. Vorig jaar is een Plan van aanpak duurzaamheid met routekaart vastgesteld (kijk op www.aalten.nl/duurzaam) om hier richting aan te geven.

In het gemeentnieuws Aalten Actueel in Aalten Vooruit en De Band besteden we regelmatig aandacht aan energie besparen en opwekken, onder meer via speciale 'duurzaamheidspagina's'. AGEM energieloket voert voor gemeente Aalten een pakket aan ondersteuningsmaatregelen uit (www.agem.nl/eerstezet). Denk aan de energiecoach voor advies over energie besparen in huis, advies over verduurzamen van de eigen woning en begeleiding van initiatieven voor het opwekken van energie (bijv. postcoderoosprojecten). Ook bedrijven kunnen voor advies en ondersteuning bij realisatie van zon op dak bij Agem terecht.